

RAPORT NAȚIONAL

PROCEDURA DE CONFISCARE EXTINSĂ ÎN ROMÂNIA

Co-funded by the
Prevention of and Fight against Crime
Programme of the European Union

Procedura de confiscare extinsă în România

~Raport Național~

Transparency International (TI) este una dintre cele mai cunoscute organizații globale ale societății civile care luptă împotriva corupției. Prin intermediul a peste 90 de chapter-uri naționale răspândite în întreaga lume și al unui secretariat internațional aflat în Berlin, TI crește conștientizarea cu privire la efectele dăunătoare ale corupției și lucrează cu parteneri din guverne, din mediul de afaceri și din societatea civilă, pentru a dezvolta și implementa măsuri eficiente pentru combaterea acesteia.

Transparency International Romania (TI-RO) este o organizație nonguvernamentală a cărei obiectiv primar este de a preveni și combate corupția la nivel național și internațional, în special prin propunerea de politici publice, advocacy, cercetare, informare, educare și creșterea nivelului de conștientizare al publicului cu privire la această problemă. TI-Ro a luat ființă în anul 1999, fiind acreditată, în același an, ca și chapter al mișcării Transparency International.

Coordonator:

Dana Mocanu, Director Programe TIRO

Autori:

Iulia Coșpănar, Director Adjunct TIRO

Ioana Cărtărescu, Sociolog TIRO

Miruna Maier, Asistent Cercetare TIRO

Ruxandra Mitică, Asistent Cercetare TIRO

Revizuirea raportului național:

Georgiana Iorgulescu

Cuprins

Cuvânt înainte	7
Aspecte legale și instituționale privind procedura de confiscare.....	9
Evaluarea implementării cadrului legislativ care reglementează procedura de confiscare.....	19
Bune practici, vulnerabilități, recomandări și stakeholderi.....	26
Referințe și surse.....	26
Recomandări pentru indicatorii de monitorizare civilă.....	26

Acest raport a fost realizat în cadrul proiectului „*Enhancing integrity and effectiveness of illegal asset confiscation – European Approaches*”, finanțat de Comisia Europeană și realizat în parteneriat cu Transparency International Bulgaria și Transparency International Italia.

Acest document reflectă doar părerile autorului, iar Comisia Europeană nu poate fi considerată responsabilă pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile conținute în cadrul acestuia.

Proiectul își propune ca obiectiv general realizarea de activități de cercetare și de sprijinire a unei monitorizări independente din partea societății civile – în vederea creșterii eficienței, responsabilității și transparenței politicilor și practicilor europene de confiscare a bunurilor obținute în mod ilegal.

Prin studiul de față ne propunem să oferim o privire de ansamblu asupra reglementărilor naționale în materia procedurii de confiscare, să identificăm principalele tipologii de confiscare, infracțiunile care declanșează procedura de confiscare, instituțiile cu competență în aplicarea procedurii și principalele vulnerabilități în aplicarea acesteia.

DELIMITĂRI CONCEPTUALE

Confiscarea este o măsură de siguranță prevăzută în dispozițiile Codului penal, care poate fi luată nu mai față de o persoană ce a săvârșit o faptă penală. Această măsură are ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii unor fapte prevăzute de legea penală.

Confiscarea aduce atingere patrimoniului unei persoane, astfel încât poate fi considerată o măsură de siguranță patrimonială în beneficiul societății. Starea de pericol în cazul confiscării privește bunurile menționate în mod expres de dispozițiile Codului penal.

Această stare trebuie întotdeauna legată de starea de pericol pe care o prezintă persoana făptuitorului care deține și poate pune în circulație bunurile. Deși unele bunuri sunt prin natura lor periculoase (arme, droguri etc.), este esențial ca starea de pericol să fie legată de persoana făptuitorului.

De asemenea, trebuie să luăm în considerare că unele bunuri, deși prin utilizarea lor nu sunt periculoase, prezintă o stare de pericol prin dobândirea ilicită de către infractor (ex. banii primiți de către un funcționar drept mită, infractorul prezentând pericolul de a comite și în viitor alte fapte penale).

Confiscarea este o sancțiune de drept penal, aplicată *in rem*, respectiv asupra bunurilor care au legătură cu infracțiunea. Din acest motiv, aceasta este imprescriptibilă și nu este afectată de cauze care conduc la încetarea procesului penal ori care înlătură răspunderea penală.

Pentru a se înlătura diferitele stări de pericol, ca și măsură de prevenție specială, organismele competente pot aplica procedura de confiscare, ca singură măsură de înlăturare a acestora. De regulă, confiscarea privește lucruri care sunt proprietatea infractorului și numai în cazuri excepționale, prevăzute expres de lege, ea se referă și la bunuri aparținând altor persoane.

Confiscarea este o măsură de siguranță definitivă. Ea nu poate fi revocată pe motiv că starea de peri-

col a încetat. Bunurile confiscate trec în patrimoniul statului sau sunt distruse.

În situații excepționale, dacă măsura confiscării este luată în mod greșit, se va dispune, potrivit legii, restituirea bunurilor sau, dacă bunurile nu mai există, a contravalorii acestora.

Pentru înlăturarea cât mai grabnică a stării de pericol creată prin existența lucrurilor ce urmează să fie supuse confiscării, legiuitorul a prevăzut posibilitatea ca ridicarea și indisponibilizarea acestora, în vederea confiscării, să fie efectuate atât în faza urmăririi penale, de către procuror, cât și în faza de judecată, de către judecător.

Astfel, se asigură un echilibru între cele două faze procesuale, care se completează cu posibilitatea valorificării bunurilor indisponibilizate prin sechestru anterior obținerii hotărârii penale/civile, însă doar în condițiile expres prevăzute de lege.

Cadru legislativ actual prezintă unele vulnerabilități în aplicarea procedurii confiscării, în ceea ce privește lipsa de transparență în gestionarea bunurilor și valorificarea acestora de către instituțiile competente, lacune legislative care oferă posibilitatea infractorului de a-și înstrăina averea. În practică, se observă lipsa cooperării între organismele care aplică procedura de confiscare.

Confiscarea este măsură de siguranță prevăzută în cadrul Codului penal, care constă în trecerea în patrimoniul statului a unor bunuri aparținând persoanei care a săvârșit o faptă penală/infracțiune, prevenindu-se astfel comiterea altei fapte penale. Legislația națională penală prevede două categorii de confiscare: confiscarea specială și confiscarea extinsă.

Este foarte important de notat că, la nivelul legislației românești, se aplică procedura de confiscare în temeiul unei hotărâri penale, a unei hotărâri civile (hotărâre contravențională) sau în baza Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate cu modificările și completările ulterioare.

Definiții relevante prevăzute de legislația românească în aplicarea procedurii de confiscare:

Confiscarea ca urmare a săvârșirii unei fapte penale/infracțiuni (ca măsură de siguranță): este o măsură de siguranță dispusă de instanța judecătorească ca urmare a săvârșirii unei fapte penale/infracțiuni. Aceasta poate însoți o pedeapsă principală, dar poate interveni și în lipsa unei condamnări penale și constă în deposedarea definitivă de o anumită categorie de bunuri aflate în legătură cu fapta penală/infracțiunea (bunuri obținute, folosite ori rezultate din comiterea unei infracțiuni).

Confiscarea ca urmare a sancționării contravenționale (ca sancțiune contravențională complementară): este o măsură dispusă de instanța judecătorească ca urmare a săvârșirii unei contravenții. Aceasta însoțește aplicarea unei sancțiuni contravenționale principale (avertismentul, amenda contravențională, prestarea unei activități în folosul comunității).

Măsura confiscării contravenționale complementare se aplică bunurilor destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea unei contravenții.

Confiscarea civilă, întemeiată pe baza Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, este o măsură de natură civilă intervenită ca urmare a nejustificării unei diferențe mai mari de 10.000 de Euro între veniturile încasate și cheltuielile efectuate de către subiecți circumstanțiați în cuprinsul Legii nr. 144/2007.

Confiscarea intervine fie ca urmare a rămânerei definitive a raportului de constatare a Agenției Naționale de Integritate, fie ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive de confiscare a diferenței nejustificate. Subiecții Legii nr.144/2007 sunt demnitarii, magistrații, persoanele cu funcții de conducere și de control în instituții publice, funcționarii publici.

Averea ilicită. Prin avere ilicită vom înțelege bunurile dobândite în mod necinstit, pe cale nelegală, care nu pot fi justificate în relație cu venitul legal al persoanei în cauză. Este foarte important de subliniat că România a ratificat, prin Legea nr. 365/2004, Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la 31 octombrie 2003.

În acord cu prevederile acesteia, fiecare stat parte al Convenției, *“conform Constituției și principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, va lua în considerare adoptarea de măsuri legislative sau de altă natură necesare pentru a incrimina, atunci când este comisă intenționat, îmbogățirea fără just temei,*

o creștere semnificativă a bunurilor unui funcționar public, pe care nu le poate justifica în mod rezonabil în raport cu venitul său legal”.

Deși legea fundamentală consacră caracterul licit al dobândirii averii precum și faptul că averea dobândită astfel nu poate fi confiscată, trebuie să subliniem că reglementarea acestei prezumții nu împiedică cercetarea caracterului ilicit al dobândirii averii, sarcina probei revenind însă celui care invocă acest caracter. În măsura în care partea interesată dovedește dobândirea unor bunuri, a unei părți sau a întregii averi a unei persoane în mod ilicit, asupra acelor bunuri sau a averii dobândite ilegal se poate dispune confiscarea, în condițiile legii.

Infracțiunea este fapta care prezintă un pericol social și este săvârșită cu vinovăție.

Răspunderea penală este o formă a răspunderii juridice ce reprezintă consecința nesocotirii dispozițiilor normelor juridice penale, constând în raportul juridic penal de constrângere, născut ca urmare a săvârșirii infracțiunii, între stat și infractor. De asemenea, menționăm că răspunderea penală este personală (se aplică numai celui vinovat, nu și succesorilor, ca în cazul răspunderii civile), din acest motiv și măsura de siguranță a confiscării în materie penală se aplică în principal numai asupra bunurilor/valorilor persoanei trase la răspundere penală și doar în cazuri excepționale, asupra bunurilor unui terț (față de care nu s-a atras răspunderea penală).

Contravenția este fapta antisocială cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție și prevăzută de legislația civilă privind contravențiile.

Răspunderea contravențională este formă a răspunderii juridice ce reprezintă consecința nesocotirii dispozițiilor normelor juridice contravenționale, constând în nașterea unui raport juridic contravențional de constrângere între stat și contravenient, născut ca urmare a săvârșirii unei contravenții.

De asemenea, menționăm că răspunderea contravențională este personală, din acest motiv și măsura de siguranță a confiscării se aplică asupra bunurilor/valorilor persoanei trase la răspundere contravențională. Regulile procedurale aplicabile sunt cele ale unui proces civil.

Aspecte legale și instituționale privind procedura de confiscare

Principalele reglementări la nivel național privind procedura confiscării sunt: Codul penal, Codul de procedură penală (în materia confiscării speciale și a confiscării extinse), Ordonanța de Guvern nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, Codul de procedură fiscală, Codul de procedură civilă (în materia confiscării civile).

Conform cadrului legislativ, întâlnim următoarele tipologii de confiscare:

- Confiscare ca urmare a săvârșirii unei fapte penale-infracțiuni;
- Confiscare ca urmare a sancționării contravenționale;
- Confiscare ca urmare a aplicării Legii nr. 144/2007 privind Agenția Națională de Integritate.

Confiscarea ca urmare a săvârșirii unei fapte penale/infracțiuni

Procedura confiscării ca urmare a săvârșirii unei fapte penale/infracțiuni presupune două categorii de confiscare: confiscarea specială și confiscarea extinsă.

Conform Codului Penal sunt supuse confiscării speciale următoarele bunuri:

- bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;
- bunurile care au fost folosite, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor. Această măsură nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor săvârșite prin presă. Dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea infracțiunii, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de consecințele infracțiunii și de contribuția bunului la producerea acestora. Dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se confiscă echivalentul în bani al acestora;
- bunurile produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii unei infracțiuni, dacă au fost utilizate la comiterea acesteia și dacă aparțin infractorului. Când bunurile aparțin altei persoane, confiscarea se dispune dacă producerea, modificarea sau adaptarea a fost efectuată de proprietar ori de infractor cu știința proprietarului. Dacă bunurile nu pot fi

confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se confiscă echivalentul în bani al acestora;

- bunurile care au fost oferite pentru a determina săvârșirea unei fapte sau pentru a răsplăti pe făptuitor;
- bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;
- bunurile a căror deținere este interzisă de lege.

Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

Instanța poate să nu dispună confiscarea bunului dacă acesta face parte din mijloacele de existență, de trebuință zilnică ori de exercitare a profesiei infractorului sau a persoanei asupra căreia ar putea opera măsura confiscării speciale.

Reglementările în dreptul intern privind confiscarea extinsă au fost introduse în anul 2012 prin Legea nr. 63/2012 pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, prin introducerea art. 118 indice 2.

Astfel, prin confiscare extinsă se înțelege măsura de siguranță prin care se confiscă bunurile persoanelor care au săvârșit o anumită categorie de infracțiuni și care nu pot justifica bunurile pe care le dețin. Confiscarea extinsă poate fi aplicată dacă sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

- dacă infractorul este condamnat la o pedeapsă de minim 5 ani închisoare;
- dacă valoarea bunurilor dobândite într-o perioadă de 5 ani înainte și dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de acesta în mod licit;
- instanța are convingerea că bunurile provin din săvârșirea următoarelor infracțiuni: proxenetism; infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori; infracțiuni privind traficul de persoane; infracțiuni la regimul frontierei de stat a României; infracțiunea de spălare a banilor; infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei; infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea terorismului; asocierea pentru săvârșirea de infracțiuni; infracțiunea de inițiere sau constituire a unui grup infracțional

organizat ori de aderare sau sprijinire sub orice formă a unui astfel de grup; infracțiuni contra patrimoniului; infracțiuni privitoare la nerespectarea regimului armelor și munițiilor, materialelor nucleare sau al altor materii radioactive și materiilor explozive; falsificarea de monedă sau alte valori; divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operațiile de import sau export, deturnarea de fonduri, nerespectarea dispozițiilor privind importul de deșeuri și reziduuri; infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc; trafic de migranți; infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură cu infracțiunile de corupție, infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene; infracțiuni de evaziune fiscală; infracțiuni privind regimul vamal; infracțiunea de bancrută frauduloasă; infracțiuni săvârșite prin intermediul sistemelor informatice și al mijloacelor de plată electronice; traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.

De asemenea, în aplicarea procedurii confiscării extinse se ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată sau de un terț unui membru de familie, persoanelor cu care persoana condamnată a stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți ori dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc cu acesta, persoanelor juridice asupra cărora persoana condamnată deține controlul. Conform art.118² din Codul penal, prin bunuri se înțeleg și sumele de bani. La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite, se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată. Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora. Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării.

Împotriva hotărârii prin care s-a dispus confiscarea se poate declara apel/recurs în termenul prevăzut de lege (un termen de 10 zile). În situația în care potrivit procedurii penale, nu s-a declarat nici o cale de atac, măsura confiscării poate fi atacată și pe calea unei contestații la executare, reglementată de procedura civilă.

Confiscarea ca urmare a unei sancționări contravenționale

O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor prevede sancțiunea complementară a confiscării bunurilor destinate, folosite sau rezul-

tate din săvârșirea contravențiilor. Agentul constatator al contravenției, în situația în care ia act de săvârșirea unei contravenții, aplică atât sancțiunea contravențională principală (avertisment, amendă, prestarea unei munci în favoarea comunității, închisoare) cât și sancțiunea complementară a confiscării. Pot fi agenți constatatori: primarii, ofițerii și subofițerii din cadrul Ministerului de Interne, special abilitați, persoanele împuternicite în acest scop de miniștri și de alți conducători ai autorităților administrației publice centrale, prefecți, președinți ai consiliilor județene, primari, primarul general al municipiului București, precum și alte persoane prevăzute în legi speciale.

Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia. Partea vătămată poate face plângere numai în ceea ce privește despăgubirea, iar cel căruia îi aparțin bunurile confiscate, altul decât contravenientul, numai în ceea ce privește măsura confiscării. Împotriva hotărârii de soluționare a plângerii se poate face apel într-un termen de 15 zile de la comunicarea hotărârii.

Confiscarea se aduce la îndeplinire de către organul care a dispus această măsură, în condițiile legii. În caz de anulare sau de constatare a nulității procesului-verbal, bunurile confiscate, cu excepția celor a căror deținere sau circulație este interzisă prin lege, se restituie de îndată celui în drept.

Dacă bunurile confiscate au fost valorificate, instanța va dispune să se achite celui în drept o despăgubire care se stabilește în raport cu valoarea de circulație a bunurilor.

Confiscarea ca urmare a aplicării legii 144/2007 privind Agenția Națională de Integritate

Legea nr.144/2007 privește înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, o autoritate administrativă autonomă de control și independentă operațional, ce are drept competență verificarea averilor, conflictelor de interese și respectării regimului de incompatibilitate în timpul exercitării unor funcții publice. În situația în care inspectorii de integritate constată o diferență mai mare de 10 000 de euro între averea dobândită și veniturile câștigate, aceștia se adresează Comisiei de cercetare a averii de pe lângă Curtea de Apel.

În urma verificărilor, aceasta poate hotărî trimiterea cauzei spre judecare Curții de Apel, clasarea cauzei sau suspendarea acesteia dacă există indicii privind săvârșirea unei infracțiuni.

Instanța competentă poate emite o hotărâre de confiscare a averii sau a unei părți dobândite nejustificat, aplicând complementar și interdicția de a exercita o funcție sau demnitate publică, cu excepția celor electivă, pe o durată de 3 ani. Regulele aplicabile sunt așadar cele ale procedurii civile, nefiind necesară o hotărâre de condamnare în acest sens.

Etapetele procedurale necesare în aplicarea procedurii de confiscare (aplicabile atât în procedura de confiscare specială, cât și în procedura de confiscare extinsă):

- Identificarea bunurilor provenite din infracțiuni;
- Ridicarea/blocarea bunurilor/valorilor;
- Aplicarea sechestrului asigurator (indisponibilizarea și conservarea).

Conform art.163, din Codul de Procedură Penală, măsurile asiguratorii se iau în cursul procesului penal de procuror sau de instanța de judecată și constau în indisponibilizarea, prin instituirea unui sechestrul, a bunurilor mobile și imobile, în vederea confiscării speciale, a reparării pagubei produse prin infracțiune, precum și pentru garantarea executării pedepsei amenzii.

Măsurile asiguratorii în vederea reparării pagubei se pot lua asupra bunurilor învinutului sau inculpatului și ale persoanei responsabile civilmente, până la concurența valorii probabile a pagubei.

Măsurile asiguratorii pentru garantarea executării pedepsei amenzii se iau numai asupra bunurilor învinutului sau inculpatului.

Organele care aduc la îndeplinire măsurile asiguratorii sunt:

- Organul de urmărire penală: Ordonanța de luare a măsurii asiguratorii se aduce la îndeplinire de către organul de urmărire penală care a luat măsura.
- Executorul judecătoresc: Încheierea instanței judecătorești prin care s-a dispus luarea măsurii asiguratorii se aduce la îndeplinire prin executorul judecătoresc.

Măsurile asiguratorii dispuse de procuror sau de instanța de judecată pot fi aduse la îndeplinire și prin organele proprii de executare ale unității păgubite, în cazul în care aceasta este una dintre cele la care se referă art. 145 din Codul penal (autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public). În cazurile în care urmărirea penală se efectuează de către procuror, acesta poate dispune ca măsura asiguratorie luată să fie adusă la îndeplinire de

către secretarul parchetului.

Conform art. 165 din Codul de procedură penală, organul care procedează la aplicarea sechestrului este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate și de asemenea, să încheie un proces-verbal cu privire la toate actele efectuate, descriind amănunțit bunurile sechestrate, cu indicarea valorii lor. În procesul-verbal se arată bunurile exceptate de lege de la urmărire, găsite la persoana căreia i s-a aplicat sechestrul.

Procedura de valorificare a bunurilor mobile sechestrate în cursul urmăririi penale

În cursul urmăririi penale, atunci când nu există acordul proprietarului, dacă procurorul care a instituit sechestrul apreciază că se impune valorificarea bunurilor mobile sechestrate, se fixează un termen, care nu poate fi mai scurt de 10 zile, la care sunt chemate părțile, precum și custodele bunurilor, atunci când a fost desemnat unul.¹ Împotriva ordonanței prin care s-a dispus valorificarea bunurilor mobile sechestrate, părțile, custodele, precum și orice altă persoană interesată, pot face plângere la instanța competentă să soluționeze cauza în primă instanță, în termen de 10 zile. Plângerea împotriva ordonanței suspendă executarea. Judecarea cauzei se face de urgență și cu precădere, iar hotărârea instanței prin care s-a soluționat contestația este definitivă.

Procedura de valorificare a bunurilor mobile sechestrate în cursul judecării.

În cursul judecării, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, a uneia dintre părți sau a custodelui, poate dispune asupra valorificării bunurilor mobile sechestrate. În acest scop, instanța de judecată fixează un termen, care nu poate fi mai scurt de 10 zile, la care sunt citate părțile, precum și custodele bunurilor, atunci când a fost desemnat unul.

La termenul fixat, se aduce în discuția părților, în ședință publică, valorificarea bunurilor mobile sechestrate și se precizează dreptul acestora de a face observații sau cereri legate de acestea. Lipsa părților legal citate nu împiedică desfășurarea procedurii. Împotriva încheierii aplicării sechestrului, se poate face plângere la instanța respectivă, iar hotărârea acesteia este atacabilă cu recurs, care nu este suspensiv de executare.

Gestionarea eficientă a bunurilor supuse confiscării trebuie avută în vedere întrucât, uneori, acestea au o durată de valabilitate scăzută (bunuri perisabile), se degradează moral/material (autovehiculele) sau sunt supuse unei degradări foarte rapide (bunurile alimentare) etc.

¹Art. 168² din Codul de Procedură penală

În legislația națională, Codul de procedură penală prevede dreptul organului de urmărire penală/ instanței de judecată (prin ordonanță, respectiv, încheiere), de a dispune valorificarea de îndată a bunurilor mobile sechestrate, chiar înaintea pronunțării unei hotărâri de condamnare, la cererea proprietarului bunurilor sau cu acordul acestuia.

În situația în care nu există acordul proprietarului, bunurile pot fi valorificate până la pronunțarea hotărârii de condamnare dacă valoarea bunurilor a scăzut cu cel puțin 40% față de aceea existentă în momentul instituirii sechestrului, în cazul anumitor bunuri: animale, păsări, produse inflamabile, petroliere, a căror depozitare și întreținere necesită costuri disproporționate în raport de valoarea bunurilor.

Sumele de bani obținute în urma valorificării acestor bunuri se consemnează pe numele învinutului sau persoanei responsabile civilmente, într-un cont special, la dispoziția organului judiciar care a aplicat sechestrul. Împotriva ordonanței emise de procuror prin care s-a dispus valorificarea, se poate face plângere la instanța de judecată în termen de 10 zile de la comunicarea ordonanței. Plângerea este suspensivă de executare. Împotriva încheierii dispuse de judecător se poate face plângere în termen de 15 zile de la îndeplinirea actului contestat.

Din dispozițiile legale ce prevăd modul concret de aducere la îndeplinire a dispozițiilor procurorului/instanței, privind valorificarea bunurilor supuse confiscării, lipsesc garanțiile procesuale ale participării apărătorului, sau, cel puțin, a înștiințării acestuia. Prevederile actuale se referă numai la legala citare a părților și prezența custodelui, atunci când a fost numit.

Restituirea lucrurilor: Conform Codului de procedură penală, dacă procurorul sau instanța de judecată constată că lucrurile ridicate de la învinut ori inculpat, sau de la orice persoană care le-a primit spre a le păstra, sunt proprietatea persoanei vătămate ori au fost luate pe nedrept din posesia sau deținerea sa, dispune restituirea acestor lucruri persoanei vătămate.

Restabilirea situației anterioare: Procurorul sau instanța de judecată poate lua măsuri de restabilire a situației anterioare săvârșirii infracțiunii, când schimbarea acelei situații a rezultat în mod vădit din comiterea infracțiunii, iar restabilirea este posibilă.

Executarea efectivă, prin valorificarea bunurilor: măsura de siguranță a confiscării spe-

cială luată prin ordonanță sau hotărâre se execută după cum urmează:

- a) lucrurile confiscate se predau organelor în drept a le prelua sau valorifica potrivit dispozițiilor legii;
- b) când s-a dispus distrugerea lucrurilor confiscate, aceasta se face în prezența, după caz, a procurorului sau judecătorului, întocmindu-se proces-verbal care se depune la dosarul cauzei².

După pronunțarea hotărârii penale de condamnare a infractorului și dispunere a confiscării, măsura confiscării se aduce la îndeplinire de către organele care au dispus-o, respectiv:

- ANAF (Agenția Națională de Administrare Fiscală);
- Executori judecătorești;
- Organele proprii de executare ale instituțiilor publice.

Valorificarea se face de către Ministerul Economiei și Finanțelor. Sumele confiscate, precum și cele realizate din valorificarea bunurilor confiscate se fac venit la bugetul de stat (sau cele locale).

Confiscarea ca urmare a unei sancționări contravenționale. O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor prevede sancțiunea complementară de confiscare a bunurilor destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea contravențiilor. Agentul constatator al contravenției aplică atât sancțiunea contravențională principală (avertisment, amendă, prestarea unei munci în folosul comunității) cât și sancțiunea complementară de confiscare, fie prin același proces-verbal, fie printr-un proces-verbal diferit. Sancțiunea confiscării se aduce la îndeplinire de către același organ care a dispus-o, după procedura prevăzută de Codul de procedură civilă, fiind necesară însă, în prealabil, o hotărâre civilă de sancționare pentru contravenția respectivă.

Organele care pot dispune confiscarea ca urmare a unei sancționări contravenționale sunt: Ministerul Internelor și Reformei Administrative, atunci când este agent constatator al contravențiilor și Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Subiecții procedurii de confiscare:

1. Infractorul condamnat, persoana sancționată contravențional și persoana vizată de Legea nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea ANI.
2. Altă persoană (terț) dacă:
 - a cunoscut proveniența ilicită a bunului;
 - a cunoscut scopul folosirii bunurilor supuse

²Art. 439 Cod procedură penală

confiscării (pentru săvârșirea unei infracțiuni);

- producerea, modificarea sau adaptarea bunului supus confiscării a fost efectuată de către proprietar ori de către infractor cu știința proprietarului.

Retroactivitatea legii penale: În legislația națională penală poate exista o aplicare retroactivă a prevederilor legale, în măsura în care aceste prevederi sunt mai favorabile infractorului. În privința confiscării, Codul penal prevede aplicarea legii noi pentru infracțiunile care nu au fost judecate definitiv, întrucât aceasta este o măsură de siguranță și nu o pedeapsă principală, astfel încât, nu se aplică întotdeauna legea mai favorabilă (de cele mai multe ori, practica arată că și legea nouă poate fi mai favorabilă). Legislația penală prevede în mod expres faptul că atât amnistia, cât și grațierea nu afectează măsura de siguranță a confiscării. De asemenea, prescripția executării pedepsei nu afectează măsura confiscării.

În raport cu aplicarea procedurii de confiscare, la nivelul legislației naționale, sunt reglementate următoarele **drepturi ale cetățeanului:**

Dreptul de proprietate

În aplicarea măsurii confiscării, legea prevede respectarea dreptului de proprietate astfel:

- se ține cont de proporționalitatea dintre valoarea bunurilor supuse confiscării, natura și gravitatea faptei penale, astfel încât, atunci când există o vădită disproporționalitate, se va dispune confiscarea în parte a bunurilor ori prin echivalent bănesc;
- instanța poate să nu dispună confiscarea dacă bunul face parte din mijloacele de existență ale infractorului sau ale persoanelor asupra căreia ar putea opera măsura confiscării;
- deși se poate dispune instituirea sechestrului asigurător pe mai multe bunuri/valori, confiscarea acestora se dispune până la concurența sumei ce reprezintă prejudiciul produs prin infracțiune.

Dreptul de a exercita căi de atac împotriva actelor prin care se dispune sechestrul/confiscarea:

- împotriva ordonanței emise de procuror prin care se aplică sechestrul, precum și a încheierii date de către judecător, se poate depune plângere, în orice fază a procesului penal;
- împotriva măsurii confiscării se pot exercita căile de atac prevăzute de lege (apel/ recurs), iar după finalizarea procesului penal se poate face contestație la executare, potrivit legii civile;
- împotriva confiscării dispuse prin proces-ver-

bal contravențional se poate face plângere în 15 zile de la comunicare, iar împotriva hotărârii se pot exercita căile legale de atac.

Prezumția de nevinovăție

Orice persoană este prezumată a fi nevinovată până la proba contrarie, până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre definitivă. În ceea ce privește aplicarea măsurii confiscării, prezumția de nevinovăție constă în aceea că valorificarea bunurilor prezumate a fi obținute din fapte penale/contravenționale și față de care se aplică măsura sechestrului, se poate face, anterior hotărârii de condamnare, doar în condițiile expres prevăzute de lege, acordând posibilitatea de a dovedi caracterul nefraudulos al bunurilor, prin exercitarea căilor de atac prevăzute de lege. Garanții ale prezumției de nevinovăție:

- valorificarea anterioară pronunțării hotărârilor de condamnare/sanționare a bunurilor în cazuri expres prevăzute de lege;
- exercitarea căilor de atac pe tot parcursul procesului penal;
- posibilitatea persoanei acuzate de a face contestație potrivit legii civile în situația în care nu a făcut nici o plângere pe parcursului procesului penal.

Legislația Uniunii Europene în materia confiscării, ratificată de România:

- Decizia Cadru 2001/500/JHA privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii.
- Decizia-cadru 2005/212/JAI privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătura cu infracțiunea.
- Decizia cadru din 6 Octombrie 2006, OJ L 328/2006, cu privire la aplicarea principiului recunoașterii reciproce a ordonanțelor de confiscare.
- Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare.
- Decizia cadru 2007/845/JAI privind cooperarea dintre oficiile naționale de recuperare a creanțelor statelor membre în materie de depistare și identificare a bunurilor care provin din activități infracționale.

Structura instituțională, capacitatea funcțională și administrativă a organismelor competente în aplicarea procedurii de confiscare

*Executorii judecătorești*³. În exercitarea activității, executorul judecătoresc are următoarele atribuții: punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii; notificarea actelor judiciare și extrajudiciare; comunicarea actelor de procedură; recuperarea pe cale amiabilă a oricărei creanțe; aplicarea măsurilor asiguratorii dispuse de instanța judecătorească; constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă; întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă; întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz; orice alte acte sau operațiuni date de lege în competența lui.

Activitatea executorilor judecătorești se desfășoară în cadrul unui birou în care pot funcționa unul sau mai mulți executori judecătorești asociați, cu personalul auxiliar corespunzător. Prin asocierea în cadrul unei societăți profesionale, executorul judecătoresc nu își pierde dreptul la biroul individual.

Ministerul Justiției, prin direcția de specialitate, întocmește evidența birourilor de executori judecătorești și lucrările privind numirea și încetarea funcției de executor judecătoresc.

Numărul executorilor judecătorești se stabilește și se actualizează anual de Ministrul Justiției, cu consultarea Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, în funcție de cerințele locale determinate de întinderea teritoriului, de volumul de activitate și de numărul locuitorilor, în așa fel încât la 15.000 de locuitori să revină cel puțin un executor judecătoresc. Numărul executorilor judecătorești din circumscripția unei instanțe nu va fi mai mic de 3.

Condițiile necesare pentru a fi numit în funcția de executor judecătoresc: aplicantul trebuie să aibă cetățenie română și domiciliul în România; să aibă capacitate deplină de exercițiu; să fie licențiat în drept; să nu aibă antecedente penale și să se bucure de o bună reputație; să cunoască limba română; să fie apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției; să fi îndeplinit timp de 2 ani funcția de executor judecătoresc stagiar și să fi promovat examenul de definitivat sau, după caz, să fi exercitat timp de 3 ani o funcție de specialitate juridică și să fi promovat concursul sau

examenul de admitere în profesie. Sunt scutite de examen persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivat în profesia din care provin. Executorul judecătoresc este numit de ministrul justiției, în circumscripția unei judecătorești, în baza cererii celui interesat și după verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute mai sus. Tabloul executorilor judecătorești se întocmește și se actualizează anual de Consiliul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

În circumscripția fiecărei curți de apel funcționează câte o **Camera a executorilor judecătorești**, cu personalitate juridică. Din Camera executorilor judecătorești fac parte toți executorii judecătorești din circumscripția curții de apel respective. Camera executorilor judecătorești este condusă de un colegiu director format dintr-un președinte, un vicepreședinte și 3-7 membri. Colegiul director este ales, potrivit statutului, de adunarea generală a executorilor judecătorești, pentru o perioadă de 3 ani, dintre membrii respectivei Camere a executorilor judecătorești. Președintele colegiului director reprezintă Camera executorilor judecătorești în raporturile acesteia cu terții.

Executorii judecătorești din România se constituie în Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești, organizație profesională cu personalitate juridică, formată din toți executorii judecătorești numiți. Organele de conducere ale Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești sunt: congresul, consiliul și președintele. Congresul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești este constituit din delegați ai fiecărei Camere a executorilor judecătorești, potrivit normei de reprezentare stabilite prin statut, președinții Camerelor executorilor judecătorești și ceilalți membri ai Consiliului Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești. Congresul Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești se întrunește anual la convocarea consiliului acesteia. Executarea silită și celelalte acte care sunt de competența executorului judecătoresc se îndeplinesc la cerere, dacă legea nu dispune altfel. În îndeplinirea atribuțiilor și îndatoririlor sale, executorul judecătoresc va întocmi încheieri, procese-verbale și alte acte de procedură, cu formele și în termenele prevăzute de lege.

Biroul Executorului Judecătoresc. Activitatea unui birou al executorilor judecătorești constă în: punerea în executare a dispozițiilor cu caracter civil din titlurile executorii, notificarea actelor judiciare și extrajudiciare, comunicarea actelor de procedură, recuperarea pe cale amiabilă a oricărei

³ Legea 188/2000 privind executorii judecătorești

creanțe, aplicarea măsurilor asiguratorii dispuse de instanța judecătorească, constatarea unor stări de fapt în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă, întocmirea proceselor-verbale de constatare, în cazul ofertei reale urmate de consemnarea sumei de către debitor, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă, întocmirea, potrivit legii, a protestului de neplată a cambiilor, biletelor la ordin și a cecurilor, după caz.

Agencia Națională de Administrare Fiscală.

Agencia Națională de Administrare Fiscală (ANAF) este un organ de specialitate al administrației publice centrale, înființată în subordinea Ministerului Finanțelor Publice. În cadrul ANAF se organizează și funcționează, de asemenea, Garda Financiară, Autoritatea Națională a Vămilelor, direcțiile generale ale finanțelor publice județene și Direcția Generală a Finanțelor Publice a Municipiului București.

Organ de specialitate al administrației publice centrale, cu atribuții în aplicarea politicii de administrare fiscală, ANAF își desfășoară activitatea în domeniul administrării veniturilor bugetare, prin intermediul procedurilor de: gestiune, colectare, control fiscal și dezvoltarea unor relații de parteneriat cu contribuabilii.

Are misiunea de a asigura resursele pentru cheltuielile publice ale societății prin colectarea și administrarea eficace și eficientă a impozitelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat, precum și de a furniza informațiile fiscale necesare conturării politicii economice a Guvernului. Aceasta își îndeplinește misiunea acționând în baza a trei orientări prioritare: încurajarea conformării voluntare pentru prevenirea fraudei fiscale, prin diversificarea și creșterea calității serviciilor și asigurarea unor proceduri simplificate; combaterea fraudei prin promovarea unui control fiscal de calitate și orientat mai mult spre sectoarele cu risc ridicat de fraudă; eficacitate și eficiență crescută în activitatea de colectare a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale, pentru a garanta veniturile bugetare necesare. Pentru a-și îndeplini misiunea în mod optim, ANAF continuă îmbunătățirea procesului de monitorizare a încasării creanțelor bugetare, susținând astfel politica economică și socială a Guvernului. ANAF are ca obiective generale: combaterea evaziunii fiscale, sprijinirea mediului de afaceri, modernizarea serviciilor și perfecționarea procedurilor, prevenirea evaziunii în faza de colectare, îmbunătățirea colectării creanțelor bugetare.

Poliția. Poliția Română face parte din Ministerul de Interne și este instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a

proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.

Poliția Română are următoarea structură organizatorică: Inspectoratul General al Poliției Române; unități teritoriale aflate în subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, Direcția Generală de Poliție a Municipiului București și inspectoratele județene de poliție; instituții de învățământ pentru formarea și pregătirea continuă a personalului; alte unități necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice poliției, înființate potrivit legii.

În îndeplinirea activității, poliția are atribuții în domeniul constatării contravențiilor și aplicării sancțiunilor contravenționale, potrivit legii.

Organele proprii de executare ale unității păgubite.

Fiecare instituție, prin departamentul financiar și juridic, va desemna responsabili pentru aducerea la îndeplinire a procedurii de confiscare.

O condiție esențială pentru o bună și corectă activitate a organismelor care au competență în aplicarea procedurii de confiscare este cea privitoare la integritatea acestora. Principalele reglementări în această materie sunt prevăzute de Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, completate de dispozițiile Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea ANI.

Agencia Națională de Integritate (ANI) a fost constituită prin legea nr. 144/2007, pentru a garanta exercitarea funcțiilor publice într-o manieră imparțială, responsabilă, și transparentă, prin organizarea uniformă a activității de control asupra averii acumulate pe parcursul unui mandat sau a timpului petrecut în funcție a unui oficial public, de examinare a conflictelor de interese, cât și de investigare a incompatibilităților. Astfel, ANI este chemat pentru a stabili veridicitatea declarației de avere.

Reglementarea în formă administrativă a conflictului de interese.

Conform Legii 161/2003, prin conflict de interese vom înțelege situația în care o persoană ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor ce îi revin. Principiile care stau la baza prevenirii conflictului de interese: imparțialitatea, integritatea, transparența deciziei, supremația interesului public.

Reglementarea în formă penală a conflictului de interese:

Conform Codului penal, prin conflict

de interese vom înțelege fapta funcționarului care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul său, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură. Conflictul de interese se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a ocupa o funcție publică pe durată maximă.

Declarațiile de avere. În conformitate cu legea 176/2010, persoanele care exercită demnități și funcții publice trebuie să depună o declarație de avere și o declarație de interese. Declarațiile se fac în scris pe propria răspundere și se publică pe pagina de internet a instituției și la avizierul propriu, în termen de 30 de zile de la primire. Declarațiile

de avere și interese trebuie să fie depuse în termen de 15 zile de la data numirii sau a alegerii sau de la data începerii activității.

Oficialii publici trebuie să depună sau să reînnoiască declarațiile lor de avere și interese anual, nu mai târziu de 31 mai, pentru anul fiscal precedent. În nu mai mult de 15 zile de la încheierea mandatului sau a activității, aceștia trebuie să depună o nouă declarație de venituri și interese⁴.

În ceea ce privește declarațiile de avere, nu există probleme privind transparența lor, ci mai degrabă capacitatea Agenției Naționale de Integritate de a le verifica corectitudinea. În România au evoluat reglementările privind declarația de avere și, respectiv, declarația de interese. Totuși, date cu caracter personal, cum sunt adresele proprietăților imobiliare, semnătura, date bancare sau codul numeric personal sunt ascunse de la publicare.

DEFINIREA MODELELOR DE CONFISCARE

Tipul de confiscare	Definiții	Acte normative relevante/Prevederi
Confiscarea clasică	ca pedeapsă prevăzută de Codul Penal	Actul Normativ: Codul Penal
<i>Lista infracțiunilor</i>	<p>Infracțiuni: Codul penal nu prevede în mod expres o listă a infracțiunilor, ci prevede doar acele bunuri care rezultă din infracțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală; • bunurile care au fost folosite, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor. Această măsură nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor săvârșite prin presă. Dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea infracțiunii, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea infracțiunii și de contribuția bunului la producerea acesteia. Dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu sunt ale infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se confiscă echivalentul în bani al acestora; 	<p>Prevederi: art. 118 al Codului Penal.</p>

⁴Art. 42 Legea 144/2007

<i>Lista infracțiunilor</i>	<ul style="list-style-type: none"> • bunurile produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii unei infracțiuni, dacă au fost utilizate la comiterea acesteia și dacă sunt ale infractorului. Când bunurile aparțin altei persoane confiscarea se dispune dacă producerea, modificarea sau adaptarea a fost efectuată de proprietar ori de infractor cu știința proprietarului. Dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu sunt ale infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se confiscă echivalentul în bani al acestora; • bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte sau pentru a răsplăti pe făptuitor; • bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia; • bunurile a căror deținere este interzisă de lege. 	<p>Prevederi: art. 118 al Codului Penal.</p>
<i>Confiscarea bazată pe condamnare</i>	Sub legea civilă	<p>Actul Normativ: Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind regimul juridic al contravențiilor</p>
<i>Lista infracțiunilor</i>	<p>Infracțiuni: Nu există o listă completă a contravențiilor.</p>	<p>Prevederi: art. 5 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind regimul juridic al contravențiilor.</p>
<i>Dovedirea comportamentului ilegal</i>	<p>Cine: Agentul constatator Procurorul Instanța de judecată</p>	<p>Prevederi: art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind regimul juridic al contravențiilor. art. 163 din Codul de procedură penală.</p>
<i>Legătura dintre bunurile obținute și comportamentul ilegal.</i>	<p>Autoritățile competente trebuie să dovedească faptul că bunurile sunt rezultatul infracțiunilor.</p>	<p>Prevederi: Art. 202 Codul de procedură penală. Art. 287 Codul de procedură penală Art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2000 privind regimul juridic al contravențiilor.</p>
<i>Confiscarea bazată pe lipsa condamnării</i>	<p>Legea Civilă.</p>	<p>Actul normativ: Legea nr.144/2007 privește înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate</p>

<i>Lista infracțiunilor</i>	<p style="text-align: center;">Infracțiuni:</p> <p>Aplicarea măsurii asigurătorii de confiscarea are loc în situația în care inspectorul Agenției Naționale de Integritate constată o diferență nejustificată între venituri și cheltuieli.</p>	<p style="text-align: center;">Prevederi:</p> <p>Art.13 din Lege nr. 176 / 2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 Legea nr.144/2007 privește înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate.</p>
<i>Dovedirea comportamentului ilegal</i>	<p style="text-align: center;">Cine:</p> <p>Inspectorul Agenției Naționale de Integritate</p>	<p style="text-align: center;">Prevederi:</p> <p>Art.13 din Lege nr. 176 / 2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 Legea nr.144/2007 privește înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate.</p>
<i>Legătura dintre bunurile obținute și comportamentul ilegal.</i>	<p>Bazată pe valoare: confiscarea contravalorii bunurilor obținute de contravenient ca rezultat al activității ilegale, fără a se dovedi legătura dintre contravenție și un anumit obiect de proprietate.</p>	<p style="text-align: center;">Prevederi:</p>
Confiscarea extinsă	<p>o condamnare penală urmată nu doar de confiscarea bunurilor asociate cu o anumită infracțiune, ci și bunuri adiționale, despre care instanța are convingerea că provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. 1 al art. 118 din Codul Penal.</p>	<p style="text-align: center;">Actul Normativ:</p> <p style="text-align: center;">Codul Penal</p>
<i>Lista infracțiunilor</i>	<p>Infracțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) proxenetism; b) infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori; c) infracțiuni privind traficul de persoane; d) infracțiuni la regimul frontierei de stat a României; e) infracțiunea de spălare a banilor; f) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei; g) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea terorismului; h) asocierea pentru săvârșirea de infracțiuni; i) infracțiunea de inițiere sau constituire a unui grup infracțional organizat ori de aderare sau sprijinire sub orice formă a unui astfel de grup; j) infracțiuni contra patrimoniului; 	<p style="text-align: center;">Prevederi:</p> <p style="text-align: center;">Articolul 118² al Codului Penal</p>

	<p>k) infracțiuni privitoare la nerespectarea regimului armelor și munițiilor, materialelor nucleare sau al altor materii radioactive și materiilor explozive;</p> <p>l) falsificarea de monedă sau alte valori;</p> <p>m) divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operațiile de import sau export, deturnarea de fonduri, nerespectarea dispozițiilor privind importul de deșeuri și reziduuri;</p> <p>n) infracțiuni privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc;</p> <p>o) trafic de migranți;</p> <p>p) infracțiuni de corupție, infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiuni în legătură cu infracțiunile de corupție, infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene;</p> <p>q) infracțiuni de evaziune fiscală;</p> <p>r) infracțiuni privind regimul vamal;</p> <p>s) infracțiunea de bancrută frauduloasă;</p> <p>ș) infracțiuni săvârșite prin intermediul sistemelor informatice și al mijloacelor de plată electronice;</p> <p>t) traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.</p>	<p>Prevederi: Articolul 118² al Codului Penal</p>
--	--	---

Evaluarea implementării cadrului legislativ care reglementează procedura de confiscare

În vederea evaluării cadrului legislativ și modului de implementare al acestuia în ceea ce privește confiscarea, au fost trimise chestionare către profesioniști și instituții relevante din România: judecători, procurori, organizații non-guvernamentale, asociații profesionale și organizații mass-media. Judecătorilor și procurorilor le-a fost aplicat un chestionar specific pentru practicienii din domeniul juridic, în timp ce celelalte tipuri de instituții au completat unul adaptat pentru stakeholderii relevanți. Cele mai multe răspunsuri le-am primit din partea judecătorilor, 109, acest lucru demonstrând interesul deosebit al acestei categorii profesionale pentru legislația confiscării.

Din partea procurorilor, am primit 16 răspunsuri, din partea ONG-urilor, 8 răspunsuri, iar din partea reprezentanților mass-media, 5 răspunsuri. Cea mai slabă rată de răspuns am înregistrat-o în cazul asociațiilor profesionale, de la care am primit doar 2 chestionare completate. În cazul judecătorilor, pare să existe un real consens cu privire la adecvarea cadrului legislativ românesc în domeniul confiscării și la eficiența implementării acestuia în practică. Astfel, 103 din 109 dintre judecătorii care au completat chestionarele consideră că lista de infracțiuni care declanșează procedura de confiscare este suficientă pentru a asigura eficiența procedurii, 90 dintre ei cred că procedura de con-

fiscare reprezintă un instrument eficient în combaterea corupției și crimei organizate și 57 găsesc că nu există dificultăți în aplicarea prevederilor legale pentru procedura de confiscare de drept civil. De asemenea, majoritatea consideră că lista de bunuri prevăzută prin lege este comprehensivă, că măsurile de reglementare a terților sunt satisfăcătoare, că există o bună cooperare între instituțiile relevante în ceea ce privește problema confiscării și că legislația în domeniu oferă suficiente garanții în ceea ce privește protejarea drepturilor omului. 45 dintre respondenți consideră că legea confiscării nu ar trebui să se aplice retroactiv, în timp ce 16 dintre ei consideră ar trebui să se aplice retroactiv pe o perioadă de 5 ani, iar 25 optează pentru o perioadă mai lungă de 10 ani.

Dintre judecătorii care au o perspectivă mai puțin optimistă cu privire la legislația confiscării și transpunerea ei în practică, majoritatea sunt nemulțumiți de numărul mic de confiscări realizate până în prezent, raportat la numărul mare de cazuri de corupție judecate și condamnate și atrag atenția asupra faptului că mulți dintre cei care comit acte de corupție trec bunurile dobândite ilicit pe numele altor persoane, pentru a îngreuna localizarea și confiscarea ei. Judecătorii solicită măsuri suplimentare care vizează posibilitatea anulării documentelor juridice prin care bunurile dobândite în mod ilicit sunt transferate unei alte persoane.

O perspectivă extrem de similară cu a judecătorilor o împărtășesc și procurorii, cărora le-au fost

adresate aceleași întrebări. Astfel, toți cei 16 respondenți sunt de acord că lista de infracțiuni care declanșează procedura de confiscare este satisfăcătoare și 15 dintre ei cred că procedura de confiscare, așa cum este legiferată în acest moment, reprezintă un instrument eficient în combaterea corupției și a crimei organizate.

Un singur procuror pune sub semnul întrebării eficiența acestei proceduri, motivând că procedura de confiscare ar trebui extinsă și că ar trebui să existe o mai bună cooperare inter-instituțională, care să includă punerea la comun a unor baze de date relevante (ex. baze de date din cadrul ANAF). Majoritatea procurorilor nu consideră, de asemenea, procedura civilă de confiscare ca fiind mai eficientă decât cea penală deși nu au identificat prevederi ale acesteia care să fie dificil de implementat. Aproape toți judecătorii (15 din 16) consideră că lista de bunuri furnizată în lege este suficientă, așa cum sunt și garanțiile de protejare a drepturilor omului prevăzute în actul normativ.

Mai mult, 9 dintre ei găsesc reglementările cu privire la terți satisfăcătoare, iar 12 sunt de acord că instituțiile relevante din sfera confiscării au o bună colaborare. În ceea ce privește aplicarea retroactivă a legii, părerile devin împărțite, 6 dintre procurori considerând că o astfel de aplicare nu ar trebui să aibă loc, 6 optând pentru aplicarea retroactivă pe o perioadă de 5 ani, iar 4 pe o perioadă cuprinsă între 10 și 15 ani. Atât judecătorii, cât și procurorii sunt de părere că situațiile în care subiectul confiscării solicită daune în cadrul unui proces civil sunt rare sau inexistente pe teritoriul României, probabil datorită faptului că procedura confiscării este una recentă, nefiind efectuat un număr foarte mare de confiscări până la momentul actual.

Opiniile judecătorilor și procurorilor au mai fost sondate și în cadrul unui interviu de grup, în cadrul căruia a fost discutată pe larg problematica legată de legislația confiscării și modul de implementare a acesteia. Rezultatele acestei discuții au fost fructificate în secțiunea de vulnerabilități și recomandări din cadrul prezentului raport.

Organizațiile societății civile consultate au o cunoaștere redusă a problematicii confiscării de bunuri provenite din activități ilicite, ceea ce este de înțeles în contextul faptului că legislația confiscării este de dată destul de recentă în România, dar și al faptului că în activitatea lor de zi cu zi, chiar și organizațiile orientate spre domeniul juridic se întâlnesc rar cu această problematică. În ceea ce privește instituția care ar trebui să declanșeze procedura de confiscare, opiniile ONG-urilor sunt împărțite, 3 dintre cele 8 organizații respondente

considerând că această sarcină ar trebui să revină procurorului, 3 considerând că autoritățile fiscale ar fi mai potrivite, iar câte o organizație optând pentru oficiile de confiscare, pentru autoritățile vamale sau pentru judecător.

Deși cea mai mare parte dintre respondenți (4) găsesc că denunțurile anonime nu ar trebui să declanșeze procedura de confiscare, scorul este unul strâns, 3 ONG-uri având opinia contrară. Aceeași situație există și în cazul duratei ideale în care oficiile de confiscare trebuie să identifice bunurile: 3 organizații sunt de părere că acestea ar trebui să fie mai lungi, 2 cred că ar trebui să fie mai scurte, iar celelalte nu au suficiente cunoștințe pe această temă.

De asemenea, în cazul perioadelor de conservare a bunurilor, 2 ONG-uri cred că acestea sunt prea lungi, iar două le consideră, dimpotrivă, prea scurte. Deși toate cele trei organizații care s-au pronunțat la item-ul respectiv au considerat ca ineficient managementul bunurilor, iar 4 din 5 organizații se declară nemulțumite de nivelul de transparență a activității oficiilor de confiscare, majoritatea ONG-urilor respondente au considerat că nu au suficiente informații pentru a evalua nivelul de integritate și responsabilitate al acestor officii. Aceeași situație este valabilă și în cazul item-ilor care vizează gradul de cooperare între instituțiile relevante sau numărul cunoscut de cazuri în care subiecți ai confiscării au cerut daune.

Cu toate acestea, respondenții ne-au putut oferi câteva informații cu privire la obstacolele percepute de ei în calea executării ordinelor și hotărârilor judecătorești de confiscare. Printre acestea, se numără: lipsa mecanismelor eficiente de implementare a legislației existente, lacunele legislative, concentrarea atenției publicului în mod excesiv pe condamnarea făptașilor și mai puțin pe declanșarea procedurii de confiscare, dar și dificultatea de a identifica bunurile obținute pe cale ilicită datorită trecerii lor în proprietatea unei alte persoane. De asemenea, corupția și lipsa de bunăvoință sau chiar teama demnitarilor publici au fost identificate ca factori în această situație.

Reprezentanții mass-media se află într-o situație similară cu cea a organizațiilor neguvernamentale în ceea ce privește nivelul scăzut de informare cu privire la legislația confiscării, dar și în ceea ce privește posibilele rațiuni din spatele acesteia. La fel ca și în cazul ONG-urilor, majoritatea jurnaliștilor chestionați au răspuns că sarcina declanșării procedurii de confiscare ar trebui să revină procurorului, doar unul dintre cei 5 respondenți considerând că ea ar trebui să revină autorităților fiscale. La fel,

4 din 5 jurnaliști au declarat că această declanșare nu ar trebui să se realizeze ca urmare a unui denunț anonim. În situația întrebărilor cu privire la termenele ideale pentru identificarea și pentru conservarea bunurilor, în fiecare caz, câte o singură persoană a găsit termenele prea lungi și câte o singură persoană, prea scurte, ceilalți respondenți declarând că nu au suficiente informații pentru a răspunde. Doar doi jurnaliști s-au pronunțat în ceea ce privește eficiența oficiilor de confiscare, găsind că acestea sunt ineficiente, în timp ce 4 din 5 respondenți au fost de acord că aceste oficii nu sunt suficient de transparente, dar nici suficient de responsabile și că instituțiile relevante din domeniul confiscării cooperează slab. În problema integrității oficiilor de confiscare s-a pronunțat un singur jurnalist, care consideră că aceste oficii au un nivel inadecvat al integrității. Principalul obstacol perceput de reprezentanții mass-media în calea executării ordinelor și hotărârilor judecătorești de confiscare a fost corupția generalizată din societatea românească.

Asociațiile profesionale, având foarte puțin contact direct cu această problematică a confiscării, s-au implicat foarte slab în studiul nostru. Doar două asemenea organizații au fost de acord să

completeze chestionarul, iar cele care au completat nu au deținut suficiente informații pentru a putea evalua eficiența procedurilor de confiscare, transparența și eficiența oficiilor de confiscare în gestionarea bunurilor și în desfășurarea activității sau gradul de cooperare între instituțiile relevante.

Cu privire la instituția în responsabilitatea căreia a trebui să intre declanșarea procedurii de confiscare, o asociație a optat pentru procuror, iar alta pentru un alt tip de instituție. Niciuna dintre organizații nu consideră că procedura de confiscare ar trebui să se declanșeze ca urmare a unui denunț anonim.

Cu privire la termenele ideale pentru identificarea și pentru conservarea bunurilor, singura asociație care s-a pronunțat a fost de părere că acestea ar trebui să fie mai scurte. De asemenea, una dintre asociații consideră că nivelul de integritate al oficiilor de confiscare este prea scăzut.

Obstacolele identificate de către asociațiile profesionale în calea executării ordinelor și hotărârilor judecătorești de confiscare au fost mai degrabă de ordin procedural, acestea considerând că termenul de soluționare a cazurilor este mult prea lung.

Evaluare transparenței, responsabilității, integrității și eficienței instituțiilor competente în aplicarea procedurii de confiscare

	Identificarea bunurilor (1)	Conservarea bunurilor (2)	Permiterea confiscării (3)	Implementarea confiscării (4)	Gestionarea bunurilor confiscate (5)
Transparență					
Prevăzut în lege <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Foarte bine Art. 118 din Codul penal; Art. 100, art. 107 & art. 165 din Codul de procedură penală	Bine Art. 109 & art. 110 din Codul de procedură penală	Foarte bine Art. 118, art. 118 ² , art. 99, art. 100, art. din Codul de procedură penală; Art. 15 din O.G. nr. 2/2001	Bine Art. 439 & art. 164 din Codul de procedură penală; art. 41 din O.G. nr. 2/2001; art. 232 din Codul de procedură fiscală	Satisfacator Art. 109, art. 110, art. 168 indice1-4, art. 165 din Codul de procedură penală.; art. 41 din O.G. nr. 2/2001; art. 232 din Codul de procedură fiscală
Prevăzut în statut <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Slab	Slab	Slab	Slab	Slab
Implementare*	Slab	Slab	Slab	Slab	Slab
Răspundere					
Prevăzut în lege <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Foarte bine Art. 15 & art. 31 din O.G. nr. 2/2001; art. 168, 168 ⁴ din Codul de procedură penală.	Foarte bine Art. 165, art. 168-168 ⁴ din Codul de procedură penală; art. 15 & art. 31 din O.G. nr. 2/2001	Foarte bine Art. 163 din Codul de procedură penală; art. 31-36 din O.G. nr. 2/2001;	Foarte bine Art. 164, art 169 si art. 170 din Codul de procedură penală; art. 31-36 din O.G. nr. 2/2001;	Foarte bine Art. 168 ⁴ din Codul de procedură penală
Prevăzut în statut <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Satisfăcător Art. 43-65 din Legea nr. 188/2000 Art. 205-210 din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 43-65 din Legea nr. 188/2000 Art. 205-210 din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 43-65 din Legea nr. 188/2000 Art. 205-210 din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 43-65 din Legea nr. 188/2000 Art. 205-210 din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 43-65 din Legea nr. 188/2000 Art. 205-210 din Codul de procedură fiscală
Implementare*	Slab	Slab	Slab	Slab	Slab

	Identificarea bunurilor (1)	Conservarea bunurilor (2)	Permiterea confiscării (3)	Implementarea confiscării (4)	Gestionarea bunurilor confiscate (5)
Integritate					
Prevăzut în lege <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Foarte bine Art. 1-8 din Codul de procedură penală; art. 5-23 din Codul de procedură civilă	Foarte bine Art. 1-8 din Codul de procedură penală; art. 5-23 din Codul de procedură civilă	Foarte bine Art. 1-8 din Codul de procedură penală; art. 5-23 din Codul de procedură civilă	Foarte bine Art. 1-8 din Codul de procedură penală; art. 5-23 din Codul de procedură civilă	Foarte bine Art. 1-8 din Codul de procedură penală; art. 5-23 din Codul de procedură civilă
Prevăzut în statut <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Bine Art. 8 din HG nr. 520/2013; Art. 5 & 6 din Legea 188/2000	Bine Art. 8 din HG nr. 520/2013; Art. 5 & 6 din Legea 188/2000	Bine Art. 8 din HG nr. 520/2013; Art. 5 & 6 din Legea 188/2000	Bine Art. 8 din HG nr. 520/2013; Art. 5 & 6 din Legea 188/2000	Bine Art. 8 din HG nr. 520/2013; Art. 5 & 6 din Legea 188/2000
Implementare*	Slab	Slab	Slab	Slab	Slab
Eficiență					
Prevăzut în lege** <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013
Prevăzut în statut** <i>Vă rugăm citați articolul</i>	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013 Art. 109 ⁵ din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013 Art. 109 ⁵ din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013 Art. 109 ⁵ din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013 Art. 109 ⁵ din Codul de procedură fiscală	Satisfăcător Art. 8 din HG nr. 520/2013 Art. 109 ⁵ din Codul de procedură fiscală
Implementare***	Slab	Slab	Slab	Slab	Slab

* Evaluarea a avut la baza răspunsurile primite în cadrul chestionarului privind cadrul instituțional (instrumentul de Cercetare 4), calificativele acordate fiind: **foarte bine, bine, satisfăcător, slab**.

** Dacă este prevăzută o obligație de cooperare inter-instituțională.

*** Evaluarea a fost realizată având la bază chestionarul privind statisticile referitoare la bunurile confiscate (instrumentul de Cercetare 6 și Instrumentul de cercetare 7, calificativele acordate fiind: **foarte bine, bine, satisfăcător, slab**).

Statistici referitoare la valoarea bunurilor confiscate*

Bunuri	An	Valoarea bunurilor confiscate în EURO (puse sub sechestru)	Valoarea bunurilor confiscate la sfârșitul urmăririi penale sau a pedepsei/hotărârii judecătorești	Valoarea absolută a bunurilor confiscate (% din 1 & 2)
Bani				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Bunuri Tangibile				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Bunuri Intangibile				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Bunuri Mobile				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Bunuri Imobile				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Drepturi Limitate				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R
Acțiuni				
	2012	N/R	N/R	N/R
	2011	N/R	N/R	N/R
	2010	N/R	N/R	N/R

* Pentru a obține informațiile statistice necesare completării instrumentului de mai sus, au fost transmise solicitări de informații publice către următoarele instituții relevante: Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul public, Direcția Generală Anticorupție, Ministerul de Finanțe, Ministerul Justiției.

Au fost primite răspunsuri oficiale din partea: Direcției Generale Anticorupție, Ministerului Justiției și Ministerului Public. De asemenea, au fost primite răspunsuri neoficiale (telefonice) din partea celorlalte instituții contactate. În toate cazurile, instituțiile au precizat că nu dețin astfel de date statistice, de cele mai multe ori, deoarece acestea nu sunt colectate. Necolectarea datelor statistice relevante pentru a putea măsura eficiența și eficacitatea instituțiilor însărcinate cu punerea în aplicare a procedurii de confiscare este un fenomen îngrijorător, care denotă lipsă de preocupare pentru transparență și performanță în acest domeniu sensibil.

Răspunsul primit la solicitarea de date statistice din partea Ministerului Public a fost următorul:

PERIOADA	PAGUBE PRODUSE DE INCULPAȚII TRIMIȘI ÎN JUDECATĂ		VALOAREA MĂSURILOR ASIGURATORII (LEI)
	LEI	EURO	
2010	2.338.346.652	106.811.925	371.646.024
2011	2.172.092.270	249.074.742	1.024.979.707
2012	2.650.349.502	174.150.228	1.869.681.989

* **Răspunsul primit la solicitarea de date statistice din partea** Oficiului Național de Prevenire a Criminalității și Recuperare a Creanțelor Provenite din Infrațiuni din cadrul Ministerului Justiției. Specificându-se că nu se dețin datele statistice sub forma solicitată de Transparency International Romania. Cu toate acestea, instituția ne-a pus la dispoziție datele deținute în această materie, care le-au fost comunicate de instituțiile abilitate (ex. Ministerul Public, Agenția Națională de Administrare Fiscală):
*sumele sunt exprimate în RON

Etapă	2010	2011	2012
Valoarea prejudiciului reținut în rechizitoriu	2.445.158.577	3.227.646.119	3.426.362.917
Valoarea bunurilor sechestrare	371.646.024	1.024.979.707	1.869.681.989
Valoarea bunurilor confiscate conform notificărilor trimise ANAF	7.053.914	21.582.411	34.821.415

Statistici asupra eficacității organismelor cu atribuții în domeniul confiscării

	Procedurile de identificare a bunurilor obținute din infrațiuni	Deciziile de a depune o moțiune motivată pentru a impune măsuri de precauție asupra bunurilor	Procedurile pentru confiscarea bunurilor	Decizii ale Curții cu privire la confiscarea bunurilor criminale
2012				
Număr	N/R	N/R	N/R	N/R
Valoare	N/R	N/R	N/R	N/R
2011				
Număr	N/R	N/R	N/R	N/R
Valoare	N/R	N/R	N/R	N/R
2010				
Număr	N/R	N/R	N/R	N/R
Valoare	N/R	N/R	N/R	N/R

*Cu privire la instrumentul de cercetare de mai sus, nu au fost primite răspunsuri din partea instituțiilor relevante.

Bune practici, vulnerabilități, recomandări și stakeholderi

Bune practici:

- Procedura confiscării este aplicabilă nu numai în situația existenței unei condamnări penale.
- Legislația prevede acoperirea unei arii largi de infracțiuni ale căror produse sunt supuse confiscării ca urmare a introducerii instituției confiscării extinse.
- Existența unui număr rezonabil de căi de atac potrivit procedurii penale și civile.

Vulnerabilități:

- Lipsa de transparență în gestionarea bunurilor confiscate.
- Lipsa de transparență în valorificarea bunurilor confiscate.
- Organismele cu competență în domeniul confiscării sunt reticente în a oferi informații privind sumele confiscate. Nu există o publicare a tuturor datelor, o continuitate a procedurii, care să ofere posibilitatea societății civile să monitorizeze cazurile.
- Lipsa resurselor umane și logistice a organismelor care aplică procedura de confiscare.
- Lacune legislative care oferă posibilitatea infractorului de a-și înstrăina averea.
- Nu există o cooperare foarte bună între organismele care aplică procedura de confiscare. Nu sunt transferate date statistice privind procedura confiscării între organismele cu competență.

Recomandări:

- Promovarea procedurii confiscării speciale și extinse prevăzute de Codul penal și a recuperării bunurilor provenite în urma infracțiunii, în rândul cetățenilor și sensibilizarea mass-mediei românești cu privire la acest subiect, în scopul unei mai bune cunoașteri cu privire la aspecte juridice ce țin de sfera confiscării și recuperării bunurilor;
- Dezvoltarea și implementarea de instrumente și mecanisme eficiente la nivelul organismelor cu atribuții în domeniul confiscării.
- Realizarea unui training de specialitate pentru judecători și procurori astfel încât să se asigure un echilibru corect între combaterea corupției și crimei organizate și respectarea drepturilor civile.

Referințe și surse:

- Constituția României
- Codul de procedură civilă

- Codul penal Codul de procedură penală
- Ordonanța de Guvern nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor
- Codul de procedură fiscală
- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.
- Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate
- Sistemul Național de Integritate al Transparency International, 2012
- Agenția Națională de Administrare Fiscală, www.anaf.ro
- Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România, <http://www.executori.ro/>

Recomandări pentru indicatorii de monitorizare civilă:

- Publicarea în mod transparent și în timp util de către instituțiile relevante a statisticilor cu privire la confiscare.
- Realizarea de consultări periodice ale stakeholderilor relevanți în probleme punctuale și generale legate de confiscare.
- Implicarea societății civile în identificarea garanțiilor optime ale respectării drepturilor omului.
- Constanța în dispozițiile autorităților relevante, de la caz la caz.
- Constanța și rezonabilitatea duratei de timp necesare pentru declanșarea și pentru desfășurarea procedurii de confiscare.